

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 9 września 2025 r.

Pozycja 229

POSTANOWIENIE z dnia 7 listopada 2023 r. Sygn. akt Ts 66/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. o zbadanie zgodności:

art. 14 i art. 16 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. 2015 r. poz. 1485, ze zm.) z art. 7, art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1, art. 57 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 21 marca 2022 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującej sprawy:

Decyzją [...] z 27 grudnia 2020 r. Prezydent Miasta W. zakazał skarżącemu organizacji zgromadzenia zwołanego w dniu 31 grudnia 2020 r. od godz. 19.00 do godz. 6.00 dnia 1 stycznia 2021 na [...] w W. Sąd Okręgowy w W. III Wydział Cywilny, zarządzeniem z 28 grudnia 2020 r. (sygn. akt [...]) zarządził zwrot wniosku (odwołania). Następnie wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych przez podpisanie wniosku i opłacenie go kwotą 100 zł w terminie tygodniowym, pod rygorem odrzucenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia. Postanowieniem z 18 stycznia 2021 r. (sygn. akt [...]) sąd odrzucił wniosek skarżącego o zwolnienie od kosztów uzasadnienia postanowienia z 22 grudnia 2020 r. Postanowieniem z 9 marca 2021 r., sąd uchylił postanowienie z 18 stycznia 2021 r. oraz umorzył postępowanie w sprawie o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów. Sąd Okręgowy w W. III Wydział Cywilny 15 marca 2021 r. wezwał skarżącego do wskazania, którego orzeczenia dotyczy wniosek o zwolnienie od kosztów za sporządzenie pisemnego uzasadnienia. Postanowieniem z 22 kwietnia 2021 r. (sygn. akt [...]) referendarz sądowy oddalił wniosek skarżącego o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty sądowej od wniosku o sporządzenie uzasadnienia zarządzenia z 28 grudnia 2020 r. Sąd Okręgowy w W. III Wydział Cywilny postanowieniem z 22 lipca 2021 r. (sygn. akt [...]) utrzymał w mocy to orzeczenie. Sąd Apelacyjny w W. I Wydział Cywilny postanowieniem z 18 stycz-

nia 2022 r. (sygn. akt [...]), na skutek zażalenia skarżącego na zarządzenie Przewodniczącego w Sądzie Okręgowym w W. z 28 grudnia 2020 r. (sygn. akt [...]), umorzył postępowanie zażaleniowe. Powyższe orzeczenie, wskazane przez skarżącego jako ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, zostało mu doręczone 28 lutego 2022 r.

Prezes Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 6 maja 2022 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 31 maja 2022 r.) wezwał skarżącego do poinformowania, czy od wskazanego w skardze konstytucyjnej ostatecznego orzeczenia został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia. W piśmie procesowym złożonym 6 czerwca 2022 r. (data nadania) skarżący ustosunkował się do zarządzenia.

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 8 listopada 2022 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 21 listopada 2022 r.) wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi przez wskazanie, które konstytucyjne wolności lub prawa skarżącego, wynikające ze wskazanych w skardze przepisów Konstytucji oraz w jaki sposób, zostały naruszone w sprawie objętej wniesioną skargą konstytucyjną jak również uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanych w skardze przepisów z konstytucyjnymi wolnościami i prawami skarżącego, wskazanymi w skardze jako wzorce kontroli, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie.

W piśmie procesowym złożonym 28 listopada 2022 r. (data nadania) skarżący odniósł się do zarządzenia.

Zakwestionowanym w skardze przepisom skarżący zarzucił naruszenie prawa do pokojowego zgromadzenia, do rozpoznania sprawy przez właściwy sąd w rozsądnym terminie, tak aby w przypadku zgromadzeń publicznych orzeczenie wydane w sprawie zapadło przed terminem zgromadzenia oraz naruszenie jego prawa do rzetelnej procedury sądowej. Zdaniem skarżącego ustawodawca nie wskazał w ustawie – Prawo o zgromadzeniach trybu ustawowego, w jakim powinny być rozpoznane środki odwoławcze od zakazu zgromadzenia wydanego na podstawie art. 14 ustawy, nie wskazał także, w jakim trybie do złożonych środków odwoławczych mają być stosowane przepisy kodeksu postępowania cywilnego.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna, lub gdy braki formalne nie zostały usunięte w ustawowym terminie.

2. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej może być ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach skarżącego albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. W związku z tym art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK zobowiązuje skarżącego do określenia przedmiotu skargi, tj. do wskazania przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego wydano w jego sprawie orzeczenie, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji i w stosunku do którego domaga się stwierdzenia niezgodności z ustawą zasadniczą. Zakwestionowany przepis ma być więc podstawą ostatecznego orzeczenia, natomiast jego normatywna treść źródłem naruszenia wolności lub praw występującego ze skargą konstytucyjną.

3. Skarżący zakwestionował art. 14 i art. 16 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 1485, ze zm.). Pierwszy z przepisów określa katalog przesłanek wymaganych do wydania decyzji o zakazie zgromadzenia, drugi określa procedurę odwołania od decyzji o zakazie zgromadzenia.

Skarżący wniósł skargę w związku z postanowieniem Sądu Apelacyjnego w W. I Wydział Cywilny z 18 stycznia 2022 r. (sygn. akt [...]), które umorzyło postępowanie w sprawie zażalenia na zarządzenie Sądu Okręgowego w W. III Wydział Cywilny z 28 grudnia 2020 r. (sygn. akt [...]) o zwrocie odwołania od zakazu zgromadzenia. Trybunał stwierdza, że Sąd Apelacyjny nie orzekał ani o prawie do zgromadzenia, ani nie rozpatrywał odwołania od zakazu zgromadzenia wydanej decyzją Prezydenta Miasta Stołecznego W. z 27 grudnia 2020 r.

Trybunał zauważa, że w sprawie, w związku z którą skarżący wniósł skargę do Trybunału, jego odwołanie nie zostało rozpoznane merytorycznie z powodu braków formalnych. Z dokumentów przedstawionych przez skarżącego wynika, że złożył on odwołanie od decyzji Prezydenta Miasta W. do Sądu Okręgowego w W., niemniej w określonym prawem terminie nie uzupełnił wskazanych w wezwaniu braków wniosku. Z tego powodu Sąd Okręgowy w W. III Wydział Cywilny zarządzeniem z 28 grudnia 2020 r. zarządził zwrot odwołania od zakazu zgromadzenia.

Mając powyższe na uwadze Trybunał stwierdza, że postanowienie Sądu Apelacyjnego w W. I Wydział Cywilny z 18 stycznia 2022 r. (sygn. akt [...]), wskazane przez skarżącego jako ostateczne, nie zostało wydane na podstawie kwestionowanych w skardze przepisów, w związku z tym nie spełnia podstawowego wymogu wynikającego z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK.

Wskazana okoliczność jest, zgodnie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK, podstawą odmowy nadania rozpatrywanej skardze dalszego biegu.

Mając powyższe na względzie Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.